

สาเหตุการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขัง กรณีศึกษาเรือนจำพิเศษมีนบุรี¹

อภิวัฒน์ แก้วเพ็ง²

ผศ.ดร.มุฮัมหมัดอิลยาส หญ้าปรัง³

ผศ.ดร.ปรัชญา ชูมนาเสียว⁴

ดร.สุชาติ ศรียารัณย⁵

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เพื่อศึกษาสาเหตุการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังเรือนจำพิเศษมีนบุรี (2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังเรือนจำพิเศษมีนบุรี (3) เพื่อศึกษาแนวทางแก้ไขการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังเรือนจำพิเศษมีนบุรี ผู้ศึกษาได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญโดยกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้ต้องขังเรือนจำพิเศษมีนบุรี ที่เป็นนักโทษเด็ดขาดที่มีประวัติการกระทำผิดซ้ำ

ผลการศึกษาพบว่า สาเหตุการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังเรือนจำพิเศษมีนบุรี แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ (1) ค่านิยมของผู้ต้องขังต่อการกระทำผิด พบว่า ส่วนใหญ่มีค่านิยมในการกระทำผิด ซึ่งให้มองว่าสังคมในปัจจุบันเป็นแบบวัตถุนิยม และสังคมยกย่อง นับถือผู้มีฐานะร่ำรวย มากกว่าคนดี มีคุณธรรมแต่ยากจน มีการแข่งขันสูง และยังเห็นว่าการกระทำผิดในสังคมเป็นเรื่องปกติ เนื่องจากสังคมไทยมีความเหลื่อมล้ำระหว่างคนรวยกับคนจนมาก

คำสำคัญ : การกระทำผิดซ้ำ

¹ บทความเรื่องความยากจากการศึกษาอิสระเรื่อง “สาเหตุการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขัง กรณีศึกษาเรือนจำพิเศษมีนบุรี” ซึ่งได้ผ่านการสอบเรียบร้อยแล้ว โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษา คือ ผศ.ดร. มุฮัมหมัดอิลยาส หญ้าปรัง

² นักศึกษาปริญญาโท โครงการหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาสหวิทยาการเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น) มหาวิทยาลัยรามคำแหง (หัวหมาก)

³ อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาอิสระ

⁴ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

⁵ อาจารย์ประจำคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

จึงทำให้เกิดการประกอบอาชีพการงานขึ้นเพราะเป็นหนทางเดียวที่จะทำให้ตนเองทัดเทียมกับผู้อื่นได้ (2) การคบเพื่อน พบว่า ส่วนใหญ่มีเพื่อนซึ่งเพื่อนของตนนั้นเคยกระทำความผิด ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการคบเพื่อนที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิด จะทำให้เกิดพฤติกรรมเลียนแบบเพื่อนประกอบกับตนเองเป็นผู้มีรายได้น้อย และส่วนใหญ่มีการศึกษาต่ำ จึงเป็นสิ่งจูงใจให้เกี่ยวข้องกับการกระทำผิด (3) สังคมไม่ให้โอกาสเริ่มใหม่พบว่า เมื่อตนเคยผ่านการกระทำผิดและได้รับโทษจำคุกมาแล้วครั้งหนึ่ง ทำให้สังคมตีตราว่าคนที่ผ่านการติดคุกมาแล้วจะต้องเป็นคนไม่ดีไปตลอด ใครอยู่ใกล้ก็หวาดกลัว ไปสมัครงานที่ไหนก็ไม่มีการรับเข้าทำงาน ทำให้คนที่ตั้งใจไว้ว่าจะกลับตนเป็นคนดีของสังคมเมื่อพ้นโทษออกไปนั้น จึงทำให้ผู้ต้องขังที่พ้นโทษออกไปหมดสิ้นหนทางจึงหวนกลับไปกระทำผิดซ้ำอีก

ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำพิเศษมีบุรี แบ่งออกเป็น 5 ด้าน คือ (1) ปัจจัยภูมิหลังของผู้ต้องขัง พบว่า ข้อมูลส่วนบุคคล ผู้ต้องขังส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 20-30 ปี มีการศึกษาระดับประถมศึกษา ซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ภาคกลาง ส่วนใหญ่มีสถานะภาพโสดก่อนการกระทำผิดครั้งที่ 2 และส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป การได้รับโทษจำคุก เป็นการกระทำผิดครั้งนี้เป็นครั้งที่ 2 ซึ่งส่วนใหญ่ การกระทำผิดในครั้งนี้เป็นความผิดฐานเกี่ยวกับยาเสพติด (2) ปัจจัยทางสังคม พบว่า ส่วนใหญ่ลักษณะที่อยู่อาศัยก่อนที่จะจำคุกนั้นอาศัยอยู่ในเมือง ซึ่งการเรียนรู้ในการประกอบอาชีพการงานนั้นเรียนรู้จากเพื่อนสนิท โดยเพื่อนสนิทนั้นว่างงาน และเคยประกอบอาชีพการงานมาก่อนซึ่งมีทั้งเพื่อนที่เคยจำคุกและไม่เคยจำคุก ซึ่งเมื่อพ้นโทษครั้งแรกส่วนใหญ่กลับไปอยู่กับครอบครัว (3) ปัจจัยทางเศรษฐกิจ พบว่า ผู้ต้องขังมีรายได้ในการประกอบอาชีพก่อนที่จะกระทำผิดซ้ำนั้นเป็นรายได้ที่ต่ำ ไม่พอใช้ เมื่อต้องดำรงชีวิตในสังคม มีหนี้สิน ซึ่งส่วนใหญ่มีฐานะการเงินค่อนข้างต่ำ (4) ปัจจัยทางครอบครัว พบว่า ส่วนใหญ่อาศัยอยู่กับ บิดา - มารดา ก่อนถูกจำคุก ชีวิตสมรสของบิดามารดาอย่าร้างกันและแยกกันอยู่ ความสัมพันธ์ระหว่างครอบครัวนั้นเมื่อเผชิญกับปัญหาไม่เลือกที่จะปรึกษาบิดามารดา ส่วนใหญ่มีสถานะโสด และสมาชิกในครอบครัวไม่เคยถูกจำคุก (5) การรับการฝึกและอบรมในเรือนจำ พบว่า ส่วนใหญ่เมื่อได้รับการปล่อยตัวครั้งล่าสุดเนื่องจากพ้นกำหนดโทษ ซึ่งได้รับการศึกษาหรืออบรมหลักสูตรการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยขณะ ถูกจำคุกในเรือนจำ ขณะที่ถูกจำคุกในเรือนจำกิจกรรมยามว่างคือ อ่านหนังสือ เล่นกีฬา และงานที่ผู้ต้องขังส่วนใหญ่ทำขณะอยู่ในเรือนจำคือ ทำงานแรงงานรับจ้าง ซึ่งไม่ค่อยได้เข้าโครงการในการฝึกวิชาชีพเพราะรับสมัครในจำนวนที่จำกัด

แนวทางแก้ไขการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังเรือนจำพิเศษมีบุรี พบว่า ทางเรือนจำควรกำหนดนโยบายในการแก้ไขพัฒนาพฤตินิสัย ด้านการใช้แรงงานผู้ต้องขังในการฝึกวิชาชีพ และด้านการศึกษาทั้งสายสามัญและสายอาชีพ ซึ่งเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพผู้ต้องขัง สนับสนุนในการสร้างอาชีพให้ผู้ต้องขัง เพื่อนำไปประกอบอาชีพภายหลังพ้นโทษ โดยให้ภาครัฐ และเอกชนเข้ามามีส่วนในการรับสมัครผู้ต้องขังเข้าทำงานภายหลังพ้นโทษ

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันโลกได้มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งทางด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และเทคโนโลยี ซึ่งเป็นผลมาจากการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการปรับเปลี่ยนโครงสร้างทางเศรษฐกิจ การเมืองโลก ทำให้ประเทศต่างๆ ในโลกต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันโดยมีความเชื่อมโยงระหว่างกันมากขึ้น ทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ของคนในสังคมได้เปลี่ยนแปลงไปซึ่งรวมถึงประเทศไทยก็มีการเปลี่ยนแปลงด้วยเช่นเดียวกัน โดยสภาพสังคมไทย ได้มีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาอย่างต่อเนื่องจากสังคมชนบทเป็นสังคมเมือง จากสังคมเกษตรกรรมเป็นสังคมอุตสาหกรรม ทำให้เกิดการแข่งขันกันด้านต่างๆ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจสังคมค่านิยมวัฒนธรรม ส่งผลให้ประชากรส่วนใหญ่ในชนบทว่างงาน ทำให้เกิดการอพยพย้ายถิ่นฐานจากชนบทเข้าสู่ในเมืองเพื่อหางานทำเพิ่มมากขึ้น จึงทำให้ชุมชนเมืองเกิดความแออัด ประชากรต่างคนต่างอยู่ มีการแข่งขันกันสูง ผู้คนยึดติดกับวัตถุมากกว่าจิตสำนึกที่ดีในจิตใจ จึงส่งผลให้อาชญากรรมและการกระทำผิดกฎหมายในรูปแบบต่างๆ ได้เพิ่มมากขึ้นซึ่งจะเห็นได้จากข่าวอาชญากรรมตามหน้าหนังสือพิมพ์หรือจากสื่อต่าง ๆ ซึ่งอาชญากรรมถือเป็นภัยคุกคามต่อชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชนโดยทั่วไป ซึ่งมีสาเหตุจากการพัฒนาและความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ขาดความสมดุลทำให้เกิดปัญหาความเสื่อมโทรมทางสังคม คนในสังคมเข้าสู่วงจรอาชญากรรมมากขึ้น เนื่องจากจิตใจและศีลธรรมไม่ได้มีการเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย นอกจากนี้การเพิ่มขึ้นของประชากรและค่านิยมทางวัตถุและทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดทำให้เกิดการแข่งขันแย่งชิงในการทำมาหากินซึ่งโอกาสของแต่ละบุคคลนั้นมีไม่เท่ากันบางคนจึงหันไปรวยทางลัดเพื่อที่จะให้ตนเองมีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมเท่าเทียมหรือสูงกว่าผู้อื่น เช่น การลักทรัพย์ ชิงทรัพย์ ชิงทรัพย์ และปล้นทรัพย์ รวมถึงการค้ายาเสพติด ซึ่งการกระทำดังกล่าวก่อให้เกิดปัญหาอาชญากรรมเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วและรุนแรงขึ้นเรื่อยๆ

การกระทำผิดหรือการก่ออาชญากรรม เป็นปัญหาที่อยู่ในทุกสังคมซึ่งผู้กระทำความผิดมีการกระทำในลักษณะเล็กน้อยตลอดจนถึงการกระทำที่รุนแรงจึงเป็นหน้าที่ของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมที่จะต้องดำเนินการกับผู้กระทำผิด โดยนำผู้กระทำผิดมาลงโทษทั้งนี้เพื่อเป็นการป้องกันความปลอดภัยให้กับสังคม โดยกรมราชทัณฑ์ซึ่งเป็นองค์กรหนึ่งในกระบวนการยุติธรรมที่มีหน้าที่ในการดำเนินการกับผู้กระทำความผิด ให้เป็นไปตามคำพิพากษาและคำสั่งลงโทษของผู้มีอำนาจในการดำเนินการมีการควบคุม กักขัง กักกัน จำคุก และประหารชีวิต ตามขั้นตอนและวิธีการกำหนดไว้ในกฎหมายต่างๆ

ปัจจุบันมีผู้ต้องขังในความดูแลของกรมราชทัณฑ์ มีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้นในแต่ละปี ทำให้เกิดปัญหาผู้ต้องขังมากขึ้นเกินกว่าความจุที่กรมราชทัณฑ์จะรับได้ หรือที่เรียกกันว่าผู้ต้องขังล้นคุกทำให้เรือนจำและทัณฑสถานทั่วประเทศ มีภารกิจในการควบคุมผู้ต้องขังป้องกันไม่ให้หลบหนี และการแก้ไขฟื้นฟูพฤติกรรมผู้ต้องขังเพื่อคืนคนดีสู่สังคม ซึ่งมักจะประสบปัญหาด้านงบประมาณและบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ เมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนผู้ต้องขังที่เพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ จึงทำให้การอบรมแก้ไข

ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมผู้ต้องขังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร เนื่องจากต้องเน้นในด้านการควบคุมมากกว่า การปลูกฝังการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมผู้ต้องขังด้านต่างๆ จึงทำให้ผู้ต้องขังที่ได้รับการปล่อยตัวบางราย กระทำผิดซ้ำหวนกลับเข้าไปในเรือนจำอีก ซึ่งมีแนวโน้มสูงขึ้น ย่อมแสดงให้เห็นว่าสาเหตุของการกระทำผิดซ้ำ ไม่ได้มีเพียงแค่การอบรมแก้ไขพฤติกรรมของทางราชการที่ไม่สามารถกระทำได้ดีอย่างที่เพียงอย่างเดียว ซึ่งอาจจะเกิดจากสาเหตุภายนอกอื่นๆ เป็นองค์ประกอบที่สำคัญอีก ด้วยเหตุนี้ ผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะศึกษา สาเหตุของการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังเรือนจำพิเศษมีนบุรี ว่าเหตุใดจึงได้มีการกระทำผิดซ้ำอีก เพื่อหา แนวทางแก้ไขการกระทำผิดซ้ำที่จะเกิดขึ้นในอนาคตให้ลดน้อยลง และเป็นการลดปัญหาความแออัดใน เรือนจำและลดปัญหาอาชญากรรมในสังคมต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสาเหตุการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังเรือนจำพิเศษมีนบุรี
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังเรือนจำพิเศษมีนบุรี
3. เพื่อศึกษาแนวทางแก้ไขการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังเรือนจำพิเศษมีนบุรี

ทบทวนวรรณกรรม

ทฤษฎีทางอาชญาวิทยาเกี่ยวกับสาเหตุการกระทำผิด

ทฤษฎีแนวชีววิทยา

ทฤษฎีอาชญาแนวชีววิทยา (The Biological Theories of Crimes) มีสมมุติฐานเกี่ยวกับสาเหตุ การกระทำผิด ของพฤติกรรมอาชญากรรมลักษณะเดียวกันกับทฤษฎีแนวปฏิฐานนิยมคือทฤษฎีกลุ่มนี้มี สมมุติฐานเกี่ยวกับพฤติกรรมอาชญากรรมร่วมกันคือ พฤติกรรมอาชญากรรมจากกระบวนการทางชีวภาค ซึ่งอาจเกิดเป็นผลสืบเนื่องมาจากพันธุกรรมของมนุษย์หรือเกิดจากอาหารหรือสารที่มนุษย์เสพเข้าไป

ซีซาร์ ลอมโบโรโซ (Cesare Lombroso, 1835-1909 อ้างถึงใน สุวรรณ ใจคลองแคล้ว, 2546, หน้า 9) ได้ชื่อว่าเป็นบิดาของวิชาอาชญาวิทยาเนื่องมาจากเป็นผู้ริเริ่มนำหลักการของวิทยาศาสตร์มาใช้ในการ ศึกษาสาเหตุพฤติกรรมอาชญากรรม ลอมโบโรโซ มีชื่อเสียงมาจากหนังสือเรื่อง “อาชญากร” ซึ่งมี เนื้อหาสาระสำคัญว่าพฤติกรรมอาชญากรรมของบุคคลมีสาเหตุเนื่องมาจากความผิดปกติทางร่างกายของ บุคคลแต่ต่อมาภายหลัง ลอมโบโซยังมีความเชื่อเพิ่มขึ้นว่าสิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลสำคัญมากกว่าปัจจัย ทางด้านชีววิทยาในการทำให้บุคคลมีพฤติกรรมอาชญากรรม ซึ่งสิ่งแวดล้อมเหล่านี้ได้แก่ ภูมิอากาศ ฝน เพศ การแต่งงาน กฎหมายอาญาการธนาคาร การภาษี ฯลฯ ลอมโบโรโซ ได้แบ่งอาชญากรรมทั้งหมดเป็น 4 ประเภท คือ

1. อาชญากรโดยกำเนิด (Born Criminals) ซึ่งเป็นที่มีลักษณะทางกายภาพ บกพร่องต่างๆและ ความบกพร่องนี้เป็นมรดกตกทอดมาจากบรรพบุรุษดึกดำบรรพ์บุคคลจำพวกนี้มีการพัฒนาร่างกายล่าหลัง หรือช้ากว่ามนุษย์ปกติมีพฤติกรรมโหดร้ายป่าเถื่อน ชอบรังแก เบียดเบียนรวมทั้งชอบฆ่าหรือสังหารชีวิต ของบุคคลอื่น

2. อาชญากรวิกลจริต (Insane Criminals) เป็นบุคคลที่มีพฤติกรรมอันมีสาเหตุเนื่องมาจากความผิดปกติทางร่างกายหรือจิตใจ ตัวอย่างเช่นมีโรคร้าย มีอารมณ์ผิดปกติ ปัญญาอ่อน วิดกจริต

3. อาชญากรที่กระทำผิดเพราะความกดดันทางอารมณ์ (Criminaloids) เป็นอาชญากรที่ไม่มีลักษณะบกพร่องทางชีวภาพหรือจิตใจแต่อย่างใด แต่หากเป็นบุคคลที่มีภาวะจิตใจและอารมณ์ในลักษณะที่สามารถถูกกระตุ้นหรือจูงใจให้ประกอบอาชญากรรมได้โดยง่าย

4. อาชญากรที่กระทำผิดเป็นครั้งคราว (Occasional Criminals) โดยทั่วไปจะไม่มีพฤติกรรมอาชญากรรม หากแต่บางครั้งได้กระทำผิดไปอาจเนื่องจากถูกเหตุการณ์หรือสภาพแวดล้อมบังคับ

ในปี ค.ศ. 1901 ชาร์ล กอริง และคณะ(Goring, 1931) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบลักษณะทางกายวิภาคของอาชญากรที่ถูกจำคุกกับบุคคลธรรมดาทั่วไป พบว่าโดยทั่วไปแล้วสรีระร่างกายของอาชญากรกับบุคคลธรรมดาคงจะไม่แตกต่างกันยกเว้นแต่โครงสร้างของร่างกายและน้ำหนักตัวอย่างไรก็ดี กอริง (Goring, 1931) ได้ยืนยันว่าการที่อาชญากรมีรูปร่างแตกต่างจากบุคคลธรรมดาไม่ได้แสดงว่าอาชญากรเป็นบุคคลที่ผิดปกติแต่อย่างใด แต่เป็นเพียงบุคคลธรรมดาในกลุ่มหนึ่ง ที่มีคุณสมบัติเหมาะสมที่เป็นอาชญากร กอริง (Goring, 1931) เชื่อว่า ลักษณะของอาชญากรนั้นเป็นพันธุกรรมและสามารถถ่ายทอดกันได้

ในปี ค.ศ. 1939 นักมนุษยวิทยาชาวสหรัฐชื่อ ฮูตัน (Hooton, 1939) ได้เสนอผลการศึกษาวิจัยที่ทำการทดสอบทฤษฎีของกอริง พบว่าโดยทั่วไปแล้วนักโทษมีสรีระร่างกายแตกต่างจากบุคคลธรรมดา และความแตกต่างนี้จะปรากฏอยู่ในร่างกายของอาชญากรพร้อมกับความบกพร่องทางจิต อีกทั้งยังสรุปว่าความต้อยกว่านี้เกิดจากการถ่ายทอดทางพันธุกรรม ฮูตันได้สรุปว่าบุคคลรูปร่างผอมสูงมีแนวโน้มที่จะเป็นฆาตกรและนักโจรกรรม บุคคลที่มีรูปร่างสูงใหญ่มีแนวโน้มที่จะเป็นนักฆ่าหรือนักหลอกลวง ส่วนบุคคลที่มีรูปร่างเล็กมักจะเป็นพวกนักร้องเบา และบุคคลที่มีรูปร่างอ้วนเตี้ยมักจะทำร้ายร่างกายผู้อื่นและชอบข่มขืนผู้อื่น

ทฤษฎีแนวจิตวิทยา

1. ทฤษฎีแนวจิตวิเคราะห์ (Psychoanalytic Theory) ซิกมันด์ ฟรอยด์ (Sigmund Freud, 1856-1939 อ้างถึงใน สุวรรณ ใจคลองแคล้ว, 2546, หน้า10) จิตแพทย์และศาสตราจารย์ทางประสาทวิทยาชาวออสเตรีย เป็นผู้ริเริ่มและสร้างหลักการพื้นฐานของทฤษฎีจิตวิเคราะห์ ทฤษฎีนี้มีสมมุติฐานว่าพฤติกรรมของบุคคลส่วนมากเกิดจากพลังจิตภาพและชีวภาค (จิตใต้สำนึกหรือสัญชาตญาณ) ซึ่งบุคคลเองก็อาจไม่รู้หรือไม่เข้าใจในปรากฏการณ์ดังกล่าวได้ ตามทัศนะของฟรอยด์โครงสร้างบุคลิกภาพที่อยู่ภายใต้จิตสำนึกของบุคคลมี 3 ส่วน คือ อิด (Id) อีตตา (Ego) และอภีอีตตา (Superego) ฟรอยด์ได้ให้ความหมายของอิดคือ พลังสัญชาตญาณทางชีวภาคที่กระตุ้นหรือผลักดันให้บุคคลมีพฤติกรรมที่มีลักษณะเป็นการตอบสนองความต้องการของความสุขความเพลิดเพลิน และอภีอีตตาหมายถึงส่วนของบุคลิกภาพที่ทำหน้าที่ควบคุมพฤติกรรมและลงทัณฑ์บุคคล อีตตาหมายถึงส่วนที่ตระหนักถึงความเป็นจริงที่บุคคลอาศัยอยู่และคอยประสานงานระหว่างความต้องการของอิดกับข้อห้ามของอภีอีตตา สำหรับสิ่งที่จะช่วยให้

อึดตาคอยทำหน้าที่ควบคุมดูแลพฤติกรรมของบุคคลคือความรู้สึกผิด บุคคลถูกกระตุ้นจากความต้องการความสุขของอึด แต่ความรู้สึกผิดนั้นจะห้ามพฤติกรรมดังกล่าวโดยอึดอึดตา ซึ่งบุคคลก็มีวิธีการในการตอบสนองต่อแรงกระตุ้นเหล่านี้หลายวิธีคือ วิธีการแรกเรียกว่าการระงับแรงกระตุ้นซึ่งขบวนการนี้ร่างกายจะเปลี่ยนแรงกระตุ้นของอึดเป็นพฤติกรรมที่ได้รับจากอึดอึดตา หากอึดแข็งแรงกว่าจะทำให้บุคคลมีพฤติกรรมที่ปฏิบัติตามใจชอบของตนเองโดยไม่คำนึงถึงกฎหมายหรือกฎระเบียบของสังคม ในทางตรงกันข้ามหาก อึดอึดตามีความแข็งแรงกว่าอึดความต้องการของอึดก็จะถูกผลักเข้าไปในจิตใต้สำนึก

โดยสรุปทฤษฎีแนวนี้อธิบายสาเหตุของความผิดปกติทางจิตใจว่ามาจากสาเหตุ 2 ประการคือ ประการแรกเกิดจากการที่บุคคลไม่เจริญเติบโตตามธรรมชาติหรือการขาดความควบคุมสัญชาตญาณของมนุษย์ การขาดความรักความเอ็นดูจากบิดาหรือมารดา การขาดการพัฒนาทางด้านอารมณ์ ประการที่สองเกิดจากการไม่พัฒนาอึดอึดตาถูกรบกวนเนื่องจากการขาดความรักความอ่อนจากบิดามารดา หรือการที่บิดามารดามีนิสัยดุร้ายไม่รักบุตร

2. ทฤษฎีบุคลิกภาพ (Personality Theory) ทฤษฎีนี้ไม่ได้ให้ความสำคัญกับแรงกระตุ้นภายในจิตสำนึก หรือสัญชาตญาณของมนุษย์ว่าเป็นสาเหตุของพฤติกรรมอาชญากรรมหากแต่มุ่งเน้นไปที่บุคลิกภาพของบุคคลว่าเป็นสาเหตุของการเกิดพฤติกรรมอาชญากรรมสมมติฐาน ของทฤษฎีแนวนี้มีอยู่ว่า อาชญากรมีบุคลิกภาพที่ผิดปกติแตกต่างจากบุคคลธรรมดา ซึ่งอาจมีสาเหตุมาจากพันธุกรรมก็ได้ พฤติกรรมอาชญากรรมเป็นการแสดงออกของบุคลิกภาพที่แตกต่างจากบุคคลปกติ เช่น การขาดความสามารถในการระงับอารมณ์ ความก้าวร้าว การชอบหาเรื่อง ใส่ตัวเอง การชอบเป็นศัตรูกับผู้อื่น การมองโลกในแง่ร้าย หรือการไม่ยอมรับกฎเกณฑ์ของสังคม เป็นต้น

ทฤษฎีแนวสังคม

1. ทฤษฎีความกดดันทางสังคม (Social Strain Theory)

โรเบิร์ต เค เมอร์ตัน (Merton, 1938; 1957) ได้นำหลักการสังคมไร้บรรทัดฐานของเดอร์คาคามาสร้างเป็นทฤษฎีใหม่ ทฤษฎีของเมอร์ตันได้กล่าวว่า วัฒนธรรมของสังคมจะเป็นตัวกำหนดจุดมุ่งหมายหรือความต้องการ (Culture Goals) ของคนในสังคมที่บุคคลควรจะต้องไขว่คว้าหรือหาให้ได้ ซึ่งจุดมุ่งหมายของแต่ละสังคมก็แตกต่างกันออกไปตามวัฒนธรรม และเนื่องจากบุคคลทุกคนไม่สามารถที่จะบรรลุจุดมุ่งหมายของสังคมได้ ดังนั้นจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่วัฒนธรรมจะต้องเน้นในเรื่องวิธีการในการนำไปสู่จุดมุ่งหมายและความจำเป็นที่ทุกคนต้องปฏิบัติตามบุคคลที่ได้รับความร่ำรวยแม้ว่าอาจใช้วิธีการที่ขัดกับวัฒนธรรมก็ยังสามารถรับสถานะภาพทางสังคมหรือได้รับการยกย่อง สถานการณ์เช่นนี้ได้สร้างความกดดันให้แก่บุคคลที่ไม่สามารถบรรลุจุดมุ่งหมายทางสังคมโดยวิธีการที่วัฒนธรรมหรือสังคมยอมรับ ความกดดันทางสังคมนี้จะเกิดกับบุคคลหลากหลายในสังคมแต่ก็จะเกิดกับบุคคลที่มีสถานะภาพทางสังคมต่ำหรือชนชั้นล่างสุดของสังคม บุคคลประเภทนี้ไม่สามารถบรรลุจุดมุ่งหมายได้ เนื่องจากถูกจำกัดด้วยความสามารถและความพยายาม นอกจากนี้ยังถูกจำกัดด้วยโครงสร้างทางสังคมด้วย

ทฤษฎีของเมอร์ตัน ใช้โครงสร้างทางสังคมเป็นตัวอธิบายถึงสาเหตุที่ชนชั้นกลางของสังคมมีอัตราการกระทำผิดสูงกว่าชนชั้นกลางหรือสูง ทั้งนี้ก็เนื่องจากการมีอยู่หรือการจัดกระจายของโอกาสที่จะสร้างฐานะอย่างถูกต้องตามกฎหมายตามโครงสร้างของสังคม ซึ่งชนชั้นกลางหรือชนชั้นสูงจะมีโอกาสเหล่านี้มากกว่าชนชั้นล่าง ในขณะที่เดียวกันสังคมก็เน้นถึงจุดมุ่งหมายทางสังคมมากกว่าวิธีการที่ได้รับมันมา เมอร์ตันได้เสนอแนวทางที่บุคคลจะตอบโต้ต่อความกดดันนี้ 5 แนวทาง คือ

1. การปฏิบัติตาม (Comformity) บุคคลที่ยึดถือจุดมุ่งหมายทางสังคมและวิธีการที่ได้รับการยอมรับ แม้ว่าบุคคลกลุ่มนี้จะได้รับความกดดันที่เน้นให้ตนเองสร้างฐานะความร่ำรวย แต่พวกนี้ก็ยังเลือกวิธีการที่ได้รับการยอมรับทางสังคม ไม่ว่าจะบรรลุจุดมุ่งหมายทางสังคมหรือไม่ก็ตาม กล่าวคือยังคงมีความตั้งใจศึกษาเล่าเรียน และประกอบอาชีพการงานอย่างสุจริต ซึ่งจะพบได้มากในสภาวะที่สังคมมีสภาพปกติ

2. การเปลี่ยนแปลง (Inovation) บุคคลพวกนี้จะยอมรับจุดมุ่งหมายทางสังคมในด้านการสร้างความร่ำรวย แต่พวกเขากลับพบว่าไม่สามารถทำได้โดยวิธีการที่ได้รับการยอมรับดังนั้น พวกเขาจึงหาวิธีการใหม่ในการสร้างฐานะทางเศรษฐกิจ โดยไม่คำนึงว่าจะเป็นการผิดกฎหมายหรือละเมิดศีลธรรมหรือขนบธรรมเนียมประเพณีแต่อย่างใด นักธุรกิจอาจจะใช้วิธีการฉ้อโกงหรือหลอกลวง ต่างๆ ส่วนพวกคนจนอาจจะหาวิธีการสร้างความร่ำรวยที่ผิดกฎหมายต่างๆ เช่น ขยายยาเสพติด เป็นโสเภณี หรือตั้งแก๊งค์ลักทรัพย์ หรือชิงทรัพย์ เป็นต้น

3. การยึดถือวัฒนธรรมใหม่ (Ritualism) เป็นการปรับตัวของบุคคลที่เลิกยึดถือจุดมุ่งหมายของวัฒนธรรมเดิม แต่ในขณะเดียวกันต้องการให้ตนเองปลอดภัยจากการละเมิดกฎระเบียบของสังคม บุคคลเหล่านี้จะไม่เสียใจกับการไม่บรรลุจุดมุ่งหมายเนื่องจากเขาได้ละทิ้งมันไปแล้ว บุคคลนี้ส่วนมากจะมาจากชนชั้นกลางระดับต้น พวกเขาได้รับความสำเร็จไม่มากนักจากการที่ปฏิบัติตามวิธีการของสังคมแต่ก็ไม่ได้หวังว่าจะได้รับอะไรมากไปกว่านี้

4. การล่าถอยหรือยอมแพ้ (Ritualism) เป็นการไม่ยอมรับหรือล่าถอยจากการบรรลุจุดมุ่งหมายทางสังคมหรือการปฏิบัติตามวิธีการที่ได้รับการยอมรับ จึงหนีตัวออกจากแรงกดดันหรือความต้องการของสังคม ตัวอย่างของบุคคลพวกนี้ได้แก่คนที่มีอาการโรคจิต คนนอกคอก คนจรจัด คนติดยาเสพติด

5. การปฏิวัติ (Rebellion) บุคคลกลุ่มนี้รู้สึกผิดหวังกับจุดมุ่งหมายทางสังคม จึงได้เปลี่ยนจุดมุ่งหมายนี้ใหม่ซึ่งอาจเป็นจุดมุ่งหมายทางการเมือง ซึ่งวิธีการอาจต้องใช้กำลังปฏิวัติหรืออาจเป็นวิธีการอย่างสันติ บุคคลพวกนี้จะหยุดการเป็นสมาชิกของสังคมและเริ่มที่จะอาศัยอยู่ภายใต้วัฒนธรรมใหม่ที่ตนเห็นว่าเหมาะสมกว่า

สรุปรูปแบบการปรับตัวของบุคคลในสังคม

	เป้าหมาย	วิถีทาง
1.COMFORMITY	+	+
2.INOVATION	+	-
3.RITUALISM	-	+
4.RITREATISM	-	-
5.REBELLION	±	±

จากรูปแบบดังกล่าวอธิบายได้ว่า ผู้ที่กระทำผิดซ้ำนั้น เนื่องจากมีรูปแบบปรับตัวแบบ INOVATION คือการยอมรับเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่สังคมกำหนด แต่ไม่ยอมรับวิถีทางที่ถูกต้องของสังคม กล่าวคือ ยอมรับการมีฐานะร่ำรวย มีชื่อเสียงเกียรติยศ เป็นที่ยอมรับในสังคม แต่ไม่ยอมรับการประกอบอาชีพสุจริต จึงเดินทางเข้าสู่การประกอบอาชญากรรม เช่นลักทรัพย์ปล้นทรัพย์ รั้งจ้างฆ่าคน เป็นต้น และแม้จะถูกจับได้และถูกลงโทษจำคุกแล้วก็ตาม แต่ก็ไม่อาจที่จะปรับเปลี่ยนแนวคิดของตนได้ เมื่อพ้นโทษออกมาแล้วก็ยังคงหวนกลับไปกระทำผิดซ้ำแล้วซ้ำอีกซึ่งพวกนี้หากจะจัดเป็นประเภทแล้วได้แก่ พวกอาชญากรอาชีพ อาชญากรติดนิสัย

สำหรับผู้เสพยาเสพติดที่กระทำผิดซ้ำก็เช่นกัน เนื่องจากมีรูปแบบการปรับตัวแบบ RITREATISM เป็นผู้ที่ไม่หนีสังคม ไม่ยอมรับทั้งเป้าหมายและวิถีทางที่สังคมกำหนด แต่หันไปหาโลกแห่งความเป็นจริงของตนเองใหม่โดยการเสพยาเสพติด หากถูกจับได้ก็就会被จำคุกเพียงระยะเวลาสั้นๆ เมื่อพ้นโทษแล้วก็จะกลับไปสู่วิถีชีวิตเช่นเดิมอีก และก็อาจจะถูกจับมาเข้าคุกอีกซ้ำแล้วซ้ำเล่า โดยไม่เกรงกลัว เพราะในชีวิตไม่ได้คำนึงถึงอนาคต และไม่ได้คาดหวังต่อสิ่งใดอีก

2.ทฤษฎีการคบหาสมาคมที่แตกต่าง (Differential associations theory)

เอ็ดวิน ซัทเธอร์แลนด์ (1883-1950) ได้นำเสนอว่า กระบวนการสำคัญและเฉพาะเจาะจงที่พัฒนาพฤติกรรมอาชญากรรมของมนุษย์ก็คือ การคบหาสมาคมกับบุคคลที่มีความแตกต่างกันในด้านความเป็นอาชญากรรมและความเป็นพลเมืองดี สาเหตุของการคบหาสมาคมกับบุคคลที่แตกต่างกันนั้นมาจากสังคมที่ไร้ระเบียบและสังคมที่มีความขัดแย้งกัน กระบวนการที่บุคคลจะเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมอาชญากรรม มีดังต่อไปนี้คือ

1. พฤติกรรมอาชญากรรมเกิดจากการเรียนรู้
2. พฤติกรรมอาชญากรรมเกิดจากการเรียนรู้ในการคบหาสมาคมกับบุคคลอื่นตามกระบวนการติดต่อสื่อสาร

3. หลักการสำคัญในส่วนของการเรียนรู้พฤติกรรมอาชญากรรมนั้นเกิดขึ้นในกลุ่มบุคคลที่สนิทสนมใกล้ชิดกัน

4. เมื่อพฤติกรรมอาชญากรรมได้รับการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้จะรวม (1) เทคนิคในการกระทำความผิด ซึ่งบางครั้งก็สลับซับซ้อนแต่บางครั้งก็ง่าย (2) ทิศทางเฉพาะของแรงดลใจแรงผลักดัน การใช้เหตุผลตลอดที่ตระคิดเกี่ยวกับการกระทำความผิด

5. ทิศทางเฉพาะของแรงดลใจและแรงผลักดัน จะถูกเรียนรู้จากการทำให้เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับกฎหมาย ในบางสังคมบุคคลอยู่ในกลุ่มบุคคลที่เห็นด้วยกับการปฏิบัติตามกฎหมายในขณะที่บุคคลอื่นอยู่ในกลุ่มที่เห็นด้วยกับการละเมิดกฎหมาย

6. หลักการสำคัญของการคบหาสมาคมกับบุคคลที่แตกต่างกันก็คือบุคคลจะกลายเป็นผู้กระทำความผิด เพราะว่าความเห็นด้วยกับการละเมิดกฎหมายมีมากกว่าความเห็นด้วยกับการไม่ละเมิดกฎหมาย

7. การคบหาสมาคมกับบุคคลที่แตกต่างกันอาจจะแตกต่างกันในด้านความถี่ ระยะเวลาการให้ความสำคัญและความเข้มข้น ซึ่งหมายความว่าถึงลักษณะของความแตกต่างกันของการคบหาสมาคมระหว่างพฤติกรรมอาชญากรรมและพฤติกรรมต่อต้านอาชญากรรม

8. กระบวนการของการเรียนรู้พฤติกรรมอาชญากรรม โดยการคบหาสมาคมกับรูปแบบของอาชญากรรมและต่อต้านอาชญากรรม จะมีความเกี่ยวข้องกับกลไกการทำงานที่เหมือนกับการเรียนรู้ทั่วไป

9. ในขณะที่พฤติกรรมอาชญากรรมเป็นการแสดงออกถึงความต้องการและค่านิยมทั่วไป แต่ก็ไม่จำเป็นต้องอธิบายโดยความต้องการและค่านิยมนั้น เนื่องจากพฤติกรรมต่อต้านอาชญากรรมก็มีความต้องการและค่านิยมเดียวกัน บุคคลลึกรหัสก็เพื่อต้องการความมั่นคงในการเงินเช่นเดียวกับกรรมกรที่ทำงานหนักเพื่อความมั่นคงในการเงิน

โดยสรุป ทฤษฎีความสัมพันธ์ที่มีความแตกต่างกัน เป็นทฤษฎีที่ให้ความสนใจในเรื่องความถี่ ความเข้ม และความสัมพันธ์ของการติดต่อกันในสังคมมากกว่าที่จะให้ความสนใจในเรื่องลักษณะสิ่งแวดล้อมภายนอก โดยมองว่าความถี่ ความเข้ม และการติดต่อสื่อสารของบุคคลกับบุคคลที่มีพฤติกรรมกระทำความผิด โอกาสที่บุคคลคิดจะกระทำความผิดจะมีมากขึ้น

3. ทฤษฎีพันธะทางสังคม (Social Bond Theory)

ทฤษฎีควบคุมที่นับว่าได้รับการยอมรับมากที่สุดในวงการอาชญาวิทยาก็คือ ทฤษฎี ความผูกพันทางสังคม ของ Herschi (1969 อ้างถึงใน ศุภกานดา สุขศรีวงษ์, 2550, หน้า 30-32) ที่กล่าวว่าไม่มีความจำเป็นต้องอธิบายแรงจูงใจหรือแรงกระตุ้นของพฤติกรรมอาชญากรรม เนื่องจาก มนุษย์เป็นสัตว์โลกที่มีความสามารถโดยธรรมชาติที่จะประกอบอาชญากรรมอยู่แล้ว โดยเฮอร์ชี่ได้ นำเสนอทฤษฎี

ควบคุมโดยมีใจความสำคัญว่า บุคคลที่มีความผูกพันกับองค์กรหรือกลุ่มในสังคม ซึ่งได้แก่ ครอบครัว โรงเรียน และเพื่อนฝูง มักจะมีแนวโน้มที่จะไม่ประกอบอาชญากรรม

หลักการสำคัญของทฤษฎีนี้ คือ พันธะทางสังคมหรือความผูกพันทางสังคม (Social Bond) ที่ได้แบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ ความผูกพัน (Attachment) ข้อผูกมัด (Commitment) การเข้าร่วม (Involvement) และความเชื่อ (Belief) ทฤษฎีนี้มีสมมุติฐานว่า “บุคคลที่มีความผูกพัน ทางสังคมน้อยจะมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมอาชญากรรม” องค์ประกอบของความผูกพันทางสังคม มี 4 ประการคือ

1. ความผูกพัน (Attachment) หมายความว่า การที่บุคคลมีความผูกพันหรือความรักใคร่กับบุคคลอื่นหรือมีความสนใจกับความรู้สึกรักใคร่ของบุคคลอื่น ซึ่งความผูกพันนี้ เป็นองค์ประกอบพื้นฐานที่สำคัญที่สุดที่จะทำให้บุคคลมีพัฒนาการการยอมรับค่านิยมและบรรทัดฐานของสังคม ส่งผลให้บุคคลสร้างความรู้สึกรักใคร่ที่จะควบคุมตนเองให้เป็นบุคคลที่ดีในสังคม ดังนั้นความผูกพันจึง เป็นองค์ประกอบด้านอารมณ์หรือด้านความรักของพันธะหรือสัญญาผูกมัดที่บุคคลมีต่อสังคม

2. ข้อผูกมัด (Commitment) หมายความว่า การที่บุคคลผูกมัดกับการดำเนินชีวิตตามทำนองคลองธรรมของสังคม กล่าวคือ ได้ศึกษาเล่าเรียนเพื่อที่จะประกอบอาชีพที่สุจริตและ เพื่อที่จะได้ประสบความสำเร็จในชีวิต ซึ่งจะส่งผลให้บุคคลไม่ย่อกรกระทำผิดกฎหมาย เนื่องจาก จะเป็นการเสี่ยงต่อการสูญเสียความสำเร็จในชีวิต ดังนั้นข้อผูกมัดจึงเป็นองค์ประกอบด้านความมี เหตุมีผลของพันธะหรือสัญญาผูกมัดที่บุคคลมีต่อสังคม

3. การเข้าร่วม (Involvement) หมายความว่า การที่บุคคลได้เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของสังคมเป็นเหตุให้บุคคลถูกจำกัดเวลาที่จะไปประกอบอาชญากรรม เนื่องจากเวลาส่วนมากได้ถูกใช้ ไปกับกิจกรรมของสังคม ดังนั้นการเข้าร่วมจึงเป็นองค์ประกอบด้านกิจกรรมของพันธะหรือสัญญา ผูกมัดที่บุคคลมีต่อสังคม

4. ความเชื่อ (Belief) หมายความว่า ระดับของความเชื่อถือที่บุคคลมีต่อค่านิยมและ บรรทัดฐานของสังคม หากบุคคลมีระดับความเชื่อต่อค่านิยมและบรรทัดฐานในสังคมสูงก็จะมีแนวโน้มที่จะไม่กระทำผิดกฎระเบียบของสังคม ดังนั้นความเชื่อจึงเป็นองค์ประกอบด้านจริยธรรม ของพันธะหรือสัญญาผูกมัดที่บุคคลมีต่อสังคม

สรุปได้ว่า การกระทำผิดของบุคคลขึ้นอยู่กับปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลความสัมพันธ์ภายในครอบครัว ความใกล้ชิด การมีพันธะ รวมถึงการได้เข้าร่วมกิจกรรมกับสถาบันทางสังคมต่าง ๆ นอกจากนี้สถาบันทางสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถาบันที่เกี่ยวข้องกับการออกกฎหมายก็ต้องออกกฎหมายที่มีความยุติธรรมกับบุคคลทุกกลุ่ม ไม่เลือกปฏิบัติและสามารถปฏิบัติได้ ซึ่งปัจจัยเหล่านี้มีความสำคัญต่อการที่บุคคลจะปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของสังคม การกระทำผิดก็จะไม่เกิดขึ้น

4. ทฤษฎีประทับตรา (Labeling Theory)

แนวคิดนี้ มีสาระสำคัญ คือการกระทำผิดที่เกิดขึ้นเพราะสังคมเป็นผู้กำหนดหรือเป็นผู้ประทับตรา การประทับตรานั้นจะเกิดขึ้นเมื่อมีการกระทำผิดครั้งแรกและผู้กระทำผิดได้เข้าไป เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมและหน่วยงานอื่น ๆ ในสังคม สถาบันเหล่านี้ เป็นผู้กำหนดว่าเขามีพฤติกรรมเป็นอาชญากร เมื่อเป็นเช่นนี้ ผู้กระทำผิดก็ยอมรับการประทับตราและเริ่มกำหนดทิศทาง แห่งความประพฤติของตนในอนาคต ให้สอดคล้องกับการรับรู้ของสังคม หรืออาจกล่าวได้ว่าการ กระทำผิดเกิดขึ้นเพราะปฏิกริยาระหว่างบุคคลกับสังคม (Silver, 1981 อ้างถึงใน มนตรี บุนนาค, 2542, หน้า 25)

Schrag (1983 อ้างถึงใน มนตรี บุนนาค, 2542, หน้า 25-26) ได้สรุปทฤษฎีตราหน้าเพื่อชี้ให้เห็นถึงลักษณะหรือองค์ประกอบของทฤษฎีนี้ สรุปได้ 9 ประการ

1. พฤติกรรมอาชญากรไม่มีความชั่วร้ายอยู่ใน
2. นิยามของพฤติกรรมอาชญากรถูกกำหนดโดยผลประโยชน์ของผู้มีอำนาจในสังคม
3. บุคคลกลายเป็นอาชญากรเพราะกระบวนการตราหน้า
4. กระบวนการยุติธรรมจัดกลุ่มอาชญากรและกลุ่มที่ไม่ใช่อาชญากรแตกต่างจากข้อมูลในโลกความจริง
5. ผู้ประกอบอาชญากรรมซึ่งถูกจับกุมมีเพียงเล็กน้อย ส่วนผู้ประกอบอาชญากรรมซึ่งไม่ถูกจับกุมมีจำนวนมาก และมักกระทำผิดมาแล้วไม่น้อยกว่าพวกแรก
6. การที่บุคคลจะถูกจับกุมหรือไม่ขึ้นอยู่กับบุคลิกลักษณะของบุคคลนั้น ไม่ใช่จากฐานความผิด
7. ความรุนแรงในการลงโทษขึ้นอยู่กับบุคลิกภาพของบุคคลเช่นกัน
8. การวินิจฉัยสั่งการของกระบวนการยุติธรรม ขึ้นอยู่กับแบบฝังในความคิดของบุคคลทั่วไปเกี่ยวกับผู้กระทำผิด
9. เมื่อใดก็ตามที่บุคคลถูกตราหน้าจากสังคมว่าเป็นผู้มีพฤติกรรมเปี่ยงเบน บุคคลนั้น จะตกอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถกอบกู้ภาพพจน์ของตนในฐานะพลเมืองดีกลับคืนมา

วิธีดำเนินงานวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้เลือกใช้รูปแบบวิจัยเชิงคุณภาพ โดยแบ่งการวิจัยเป็น 2 รูปแบบ ได้แก่ การวิจัยเอกสาร (Documentary research) และวิจัยเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth interview) มีรายละเอียด ดังนี้

1. การวิจัยเอกสาร (Documentary research) เป็นการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการ วารสาร สิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ คู่มือการปฏิบัติงาน ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสาเหตุการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขัง

2. การวิจัยสนาม (Field research) โดยผู้ศึกษาลงพื้นที่เพื่อสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างด้วยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth interview) เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ต้องการที่จะศึกษาและครอบคลุมในเรื่องที่เกี่ยวข้อง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร (Population) ได้แก่ ผู้ต้องขังเรือนจำพิเศษมีนบุรี เป็นกลุ่มนักโทษเด็ดขาด ที่มีประวัติการกระทำผิดซ้ำ

2. กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) เป็นผู้ต้องขังเรือนจำพิเศษมีนบุรี ซึ่งเป็นกลุ่มนักโทษเด็ดขาด ที่มีประวัติการกระทำผิดซ้ำ จำนวน 7 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

สาเหตุการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังเรือนจำพิเศษมีนบุรี

(1) ค่านิยมของผู้ต้องขังต่อการทำความผิด

(2) การคบเพื่อน

(3) สังคมไม่ให้อีกเริ่มใหม่

ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังเรือนจำพิเศษมีนบุรี

(1) ปัจจัยทางภูมิหลัง

(2) ปัจจัยทางสังคม

(3) ปัจจัยทางเศรษฐกิจ

(4) ปัจจัยทางครอบครัว

(5) ปัจจัยที่เกี่ยวกับการรับการฝึกและอบรมในเรือนจำ

การกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังเรือนจำพิเศษมีนบุรี

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเพื่อทำการวิจัยในครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ใช้แบบสัมภาษณ์ (Interview) ในรูปแบบการสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อศึกษาสาเหตุการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังเรือนจำพิเศษมีนบุรี โดยมีแบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 5 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 สาเหตุการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังเรือนจำพิเศษมีนบุรี

ตอนที่ 3 ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังเรือนจำพิเศษมีนบุรี

ตอนที่ 4 แนวทางแก้ไขการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังเรือนจำพิเศษมีนบุรี ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ได้

แสดงความคิดอย่างอิสระ

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์ โดยลงพื้นที่ด้วยตนเอง ดำเนินการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญโดยตรง แบบเฉพาะเจาะจง และแจ้งให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ของงานวิจัย การบันทึกข้อมูลจดบันทึก ตลอดจนการสังเกตเชิงประจักษ์ ตั้งแต่ เดือนกันยายน 2561 – ตุลาคม 2561

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปประเด็นนำไปสู่การวิเคราะห์เนื้อหาสาระ (Content Analysis) โดยการสังเคราะห์ตามวัตถุประสงค์การวิจัย และเอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องโดยนำเสนอข้อมูลเชิงพรรณนา

สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลทั่วไป

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาเกี่ยวกับสาเหตุการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขัง กรณีศึกษาเรือนจำพิเศษมีนบุรี โดยมีวัตถุประสงค์การวิจัย เพื่อศึกษาสาเหตุการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังเรือนจำพิเศษมีนบุรี ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังเรือนจำพิเศษมีนบุรี และแนวทางแก้ไขการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังเรือนจำพิเศษมีนบุรี

โดยรูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) โดยการวิจัยเอกสาร (Documentary research) และการวิจัยโดยใช้แบบสัมภาษณ์ (Interview) ในรูปแบบการสัมภาษณ์เชิงลึก และได้กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสัมภาษณ์ จำนวน 7 คน ซึ่งเป็นผู้ต้องขังเรือนจำพิเศษมีนบุรี ที่เป็นนักโทษเด็ดขาดที่มีประวัติการกระทำผิดซ้ำ โดยลงพื้นที่สัมภาษณ์ จดบันทึก ตลอดจนการสังเกตกลุ่มตัวอย่างและได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปประเด็น เพื่ออภิปรายผลที่ศึกษาตามสภาพความเป็นจริง

สรุปผลการศึกษา

จากการค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลทางเอกสาร ที่เกี่ยวข้องกับสาเหตุการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขัง ซึ่งผลการศึกษา มีรายละเอียด ดังนี้

กรณีการ มณฑิเยร (2544) ศึกษาเรื่องปัจจัยทางครอบครัวที่มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังชาย ศึกษาเฉพาะกรณีเรือนจำพิเศษธนบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงปัจจัยทางด้านความสัมพันธ์ภายในครอบครัวที่เป็นแรงผลักดันให้หวนกลับมากระทำผิดซ้ำอีก และศึกษาความสัมพันธ์ภายในครอบครัวกับการกระทำผิดซ้ำ พบว่า ปัจจัยทางครอบครัวที่เป็นแรงผลักดันให้หวนกลับมากระทำผิดซ้ำอีกได้แก่ความเอาใจใส่ของพ่อแม่การใช้เวลาว่างร่วมกัน ประวัติการใช้สารเสพติดในครอบครัว การใช้ความรุนแรงในครอบครัว และเศรษฐกิจของครอบครัว

สุวรรณ ใจคลองแคล้ว (2546) ได้ทำการศึกษาเรื่องสาเหตุการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังเรือนจำพิเศษธนบุรี พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุไม่เกิน 25 ปี กระทำผิดเป็นครั้งที่ 2 มีการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษา อาชีพรับจ้างรายวัน เคยเสพยาเสพติดประเภทเมทแอมเฟตามีนลักษณะของแหล่งที่อยู่อาศัยเป็นชุมชนแออัด ชอบเที่ยวเตร่ เรียนรู้พฤติกรรมกรรมการกระทำผิดจากเพื่อนมากที่สุด

อรรถชนะ บุรณธร (2549) ที่ได้ศึกษาการติดคุกซ้ำ ของผู้ต้องขังคดียาเสพติด : ศึกษากรณีเรือนจำจังหวัดภาคใต้ ผลการศึกษา พบว่า กระบวนการการกระทำผิดซ้ำ ของผู้ต้องขังคดียาเสพติด เกิดจากการขยายเครือข่ายยาเสพติดจากในเรือนจำ ครอบครัวยากจน หางานทำไม่ได้ ไม่มีอาชีพ และเงินไปใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน จึงหันมาขายยาเสพติดเพื่อหารายได้ การไม่เกรงกลัวต่อการติดคุกเป็นแรงจูงใจที่ทำให้ผู้ต้องขังบางกลุ่ม กลับมากระทำผิดซ้ำ เงื่อนไขจากสภาพแวดล้อมรอบตัว เช่น ชีวิตความเป็นอยู่ของผู้เสพยาและผู้ค้ายาเสพติดซึ่ง คลุกคลีอยู่กับผู้ติดยาเสพติด ของมีเงินและการพนัน ซึ่งทำให้ถูกชักจูง และปรับตัวตามสภาพแวดล้อมที่ไม่ดีได้ง่าย

สุธาสนี ดอกชะเอม (2552) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยทางสังคมที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยทางสังคมของผู้ต้องขังกระทำผิดซ้ำ และเพื่อนำผลการศึกษาเสนอเป็นแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาคriminalกระทำผิดซ้ำ ซึ่งการศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) กลุ่มประชากรที่ศึกษาคือ ผู้ต้องขังกระทำผิดซ้ำจำนวน 108 คน และผู้ต้องขังกระทำผิดครั้งแรก จำนวน 155 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 263 คน ผลการศึกษา พบว่า ผู้ต้องขังกระทำผิดซ้ำส่วนใหญ่กระทำผิดมากกว่า 2 ครั้งขึ้นไปและมีสถานภาพโสด ส่วนกลุ่มผู้ต้องขังกระทำผิดครั้งแรกส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรสแล้ว โดยที่กลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 นั้น ส่วนใหญ่เป็นเพศชายมีอายุ 20-29 ปี มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดสุพรรณบุรีจบการศึกษาระดับประถมศึกษาตอนปลาย มีสถานภาพโสด มีรายได้ที่ไม่แน่นอน ส่วนใหญ่แล้วต้องคดียาเสพติด และมักจะกระทำผิด 2 ครั้งขึ้นไป มีสาเหตุการกระทำผิดเพื่อต้องการหารายได้โดยมีอาชีพก่อนการกระทำผิดคือรับจ้างทั่วไป และได้รับความช่วยเหลือด้านการเงินจากบิดามารดา ฐานะความเป็นอยู่แบบพอมีพอกิน มีความต้องการเงินเพื่อใช้จ่ายในครอบครัวมากที่สุด

มนตรี รัชศรี (2553) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำพิเศษธนบุรี ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุมากกว่า 41 ปี ขึ้นไป มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาสมรสแล้ว มีอาชีพรับจ้าง มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท มีสมาชิกในบ้านจำนวน 3 คน กระทำผิดเป็นครั้งที่ 2 กระทำความผิดคดีพระราชบัญญัติยาเสพติด ได้รับการปล่อยตัวโดยได้รับการลดวันต้องโทษจากคุก ในภาพรวม กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อค่านิยมในการกระทำความผิดระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายได้ ส่วนใหญ่ให้ความคิดเห็นว่าสังคมยกย่อง นับถือผู้มีฐานะร่ำรวยมากกว่าคนดี มีคุณธรรมแต่ยากจน และสังคมในปัจจุบันเป็นแบบวัตถุนิยม ฟุ้งเฟ้อ ทะเยอทะยาน ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ส่วนใหญ่ให้ความคิดเห็นว่าในชุมชนมีคนติดยาเสพติด เช่น ยาบ้า กัญชา เฮโรอีน หรือสุบดมสารระเหย ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมี

ความคิดเห็นต่อความสัมพันธ์ภายในครอบครัวในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านส่วนใหญ่ให้ความคิดเห็นว่าในวัยเด็ก บิดามารดาของตนเองมักจะไม่ให้ความสนใจ ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อการคบเพื่อนในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านส่วนใหญ่ให้ความคิดเห็นว่าเพื่อนของตนเคยกระทำความผิดในคดียาเสพติด ผู้ศึกษาได้สรุป ผลการศึกษาการกระทำผิดซ้ำ ของผู้ต้องขังในเรือนจำพิเศษธนบุรีในภาพรวม พบว่า ส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อการกระทำผิดซ้ำ ในระดับ ปานกลาง

นุชนาฏ มุกระ (2554) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติดของผู้ต้องขังเรือนจำกลางเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติดของผู้ต้องขังดังกล่าว มาจากปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม ทั้งด้านครอบครัว สังคม ชุมชน การคบเพื่อน และเศรษฐกิจ คือ ด้านครอบครัว หากครอบครัวขาดความอบอุ่น ขาดการอบรมเลี้ยงดูเอาใจใส่ ทำให้ง่ายต่อการถูกชักจูงจากกลุ่มคนที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด รวมถึงสภาพเศรษฐกิจ การคบเพื่อน สภาพของสังคมและชุมชน เมื่อผู้ต้องขังพ้นโทษออกมา ต้องประสบกับปัญหาด้านสภาพจิตใจ ความวิตกกังวลกลัวสังคมไม่ให้การยอมรับ การตกงาน ถูกปฏิเสธจากสถานที่ทำงาน ทำให้ขาดรายได้ในการเลี้ยงดูตนเองและครอบครัว ส่งผลให้กลับไปกระทำผิดซ้ำ นอกจากนี้ ปัจจัยด้านบุคลิกภาพทั้งบุคลิกภาพแบบเก็บตัว และแบบแสดงออก ต่างมีอิทธิพลต่อการกระทำผิดซ้ำเช่นกัน สำหรับปัจจัยส่วนบุคคลเฉพาะการศึกษา อาชีพ และรายได้ ล้วนมีอิทธิพลต่อการกระทำผิดซ้ำด้วย ส่วนปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุและจำนวนบุตร ไม่มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดซ้ำ

ทรรศพล ขุนรัง (2556) ได้ทำการศึกษาเรื่อง สาเหตุการกระทำผิดซ้ำคดีเกี่ยวกับทรัพย์สิน: ศึกษาเฉพาะกรณีความผิดฐานลักทรัพย์นักโทษเด็ดขาดฝ่ายควบคุมแดน 8 เรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า ผู้ต้องขังที่กลับมากระทำผิดซ้ำมีสาเหตุมาจาก ปัจจัยทางสังคมปัจจัยด้านจิตวิทยาโดยปัจจัยทางสังคมมีส่วนผลักดันที่ทำให้ผู้ต้องขังกลับมากระทำผิดซ้ำมากที่สุดและมีปัจจัยที่สนับสนุน คือ ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว ความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อนและสังคมภาวะทางเศรษฐกิจ และ การติดต่อสัมพันธ์กับอาชญากร ทั้งยังพบว่าปัจจัยด้านจิตวิทยามีส่วนสัมพันธ์กับปัจจัยทางสังคมอย่างมากโดยมีปัจจัยที่สนับสนุน คือ การถูกชักจูงใจให้กระทำความผิดความไม่เกรงกลัวกฎหมาย ทศนคติต่อการถูกลงโทษ ลักษณะนิสัยและความรับผิดชอบส่วนตัวตลอดจนสังคมภายนอกที่มีทัศนคติทางลบต่อผู้ต้องขังที่พ้นโทษทำให้การสมัครงานและหางานทำที่สุจริตเป็นไปได้ยากจนเป็นเหตุกดดันให้ต้องกลับมากระทำผิดซ้ำ

จากผลงานวิจัยข้างต้น ผู้ศึกษาได้ศึกษารวบรวมประเด็นข้อค้นพบของงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสาเหตุการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขัง พบว่า ข้อมูลส่วนบุคคล กลุ่มตัวอย่างมีระดับการศึกษาที่ต่ำมีสถานะภาพโสด ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป ซึ่งก่อนต้องโทษนั้นอาศัยอยู่กับบิดามารดา และไม่ได้อาศัยอยู่ด้วยกัน มีความสัมพันธ์ในครอบครัวที่ไม่ดี เมื่อเกิดปัญหาไม่มีการปรึกษากันในครอบครัว

สภาพแวดล้อมอยู่ในชุมชนเมืองที่แออัด ซึ่งเป็นแหล่งอบายมุขและแหล่งแพร่ระบาดของยาเสพติดมีการคบเพื่อนที่มีพฤติกรรมประกอบอาชีพอาชญากรรม ทำให้ถูกชักจูงได้ง่าย

สาเหตุที่ทำให้เกิดการกระทำผิดซ้ำ พบว่า เกิดจากการต้องการใช้เงิน เพื่อที่จะทำให้ตนเองทัดเทียมกับผู้อื่น ในสภาวะสังคมที่แข่งขันกันสูง อีกทั้งเมื่อพ้นโทษออกมาสังคมไม่ให้การยอมรับทำให้ไม่มีงานทำ ขาดรายได้หรือรายได้ไม่พอใช้จ่ายในการดำเนินชีวิต รวมทั้งปัญหาหนี้สินมีการคบเพื่อนที่ชักจูงกันไปในทางที่ผิด และมีการเรียนรู้การกระทำผิดจากสื่อ ไม่กลัวการติดคุก

ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำ พบว่า มีปัจจัยที่ส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำทั้งทางปัจจัยด้านสังคม ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัจจัยด้านเศรษฐกิจ และปัจจัยด้านครอบครัวซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งผลอย่างมากต่อการกระทำผิดซ้ำ ซึ่งการกระทำผิดซ้ำนั้นเกิดจากหลายปัจจัยประกอบกัน

สรุปผลการศึกษาจากการวิจัยภาคสนามตามวัตถุประสงค์การศึกษา

วัตถุประสงค์การศึกษาข้อที่ 1 เพื่อศึกษาสาเหตุการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังเรือนจำพิเศษมีนบุรี

ผลการศึกษา พบว่า ผู้ต้องขังที่การทำผิดซ้ำส่วนใหญ่มีสาเหตุมาจากค่านิยมของผู้ต้องขังต่อการกระทำผิด การคบเพื่อน สังคมไม่ให้โอกาสเริ่มใหม่

ค่านิยมของผู้ต้องขังต่อการกระทำผิด ผู้ต้องขังมีค่านิยมในการกระทำผิดซึ่งให้มองว่าสังคมในปัจจุบันเป็นแบบวัตถุนิยม และสังคมยกย่อง นับถือผู้มีฐานะร่ำรวย มากกว่าคนดี มีคุณธรรมแต่ยากจน และผู้ต้องขังยังเห็นว่า การกระทำผิดในสังคมเป็นเรื่องปกติ เนื่องจากสังคมไทยมีความเหลื่อมล้ำระหว่างคนรวยกับคนจนมาก จึงทำให้เกิดการประกอบอาชีพอาชญากรรมขึ้นเพราะเป็นหนทางเดียวที่จะทำให้ตนเองทัดเทียมกับผู้อื่นได้

การคบเพื่อน ผู้ต้องขังมีเพื่อนซึ่งเพื่อนของตนนั้นเคยกระทำผิด ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการคบเพื่อนที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิด จะทำให้เกิดพฤติกรรมเลียนแบบเพื่อนประกอบกับตนเองเป็นผู้มีรายได้น้อย และการศึกษาต่ำ จึงเป็นสิ่งจูงใจให้เกี่ยวข้องกับการกระทำผิด

สังคมไม่ให้โอกาสเริ่มใหม่ เมื่อผู้ต้องขังเคยผ่านการกระทำผิดและได้รับโทษจำคุกมาแล้วครั้งหนึ่งทำให้สังคมตราว่าคนที่ผ่านการติดคุกมาแล้วจะต้องเป็นคนไม่ดีไปตลอด ใครอยู่ใกล้ก็หวาดกลัว ไปสมัครงานที่ไหนก็ไม่มีที่ไหนรับเข้าทำงาน ทำให้ผู้ต้องขังที่พ้นโทษออกไปเมื่อสิ้นหนทางจึงหวนกลับไปกระทำผิดซ้ำอีก

วัตถุประสงค์การศึกษาข้อที่ 2 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำพิเศษมีนบุรี

1. ปัจจัยภูมิหลังของผู้ต้องขัง แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ข้อมูลส่วนบุคคล และประวัติการได้รับโทษจำคุก มีรายละเอียดดังนี้

ข้อมูลส่วนบุคคล ผู้ต้องขังส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 20-30 ปี มีการศึกษาระดับประถมศึกษา ซึ่งส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ภาคกลาง มีสถานะภาพโสดก่อนการกระทำผิดครั้งที่ 2 ขึ้นไป และส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป

การได้รับโทษจำคุก เป็นการกระทำผิดครั้งนี้เป็นครั้งที่ 2 ซึ่งส่วนใหญ่ การกระทำผิดในครั้งนี้เป็นความผิดฐานเกี่ยวกับยาเสพติด

2. ปัจจัยทางสังคม ลักษณะที่อยู่อาศัยก่อนที่จะจำคุกนั้น อาศัยอยู่ในเมือง ซึ่งการเรียนรู้ในการประกอบอาชีพการมุนั้นเรียนรู้จากเพื่อนสนิท โดยเพื่อนสนิทนั้นว่างงาน และเคยประกอบอาชีพการมามาก่อนซึ่งมีทั้งเพื่อนที่เคยจำคุกและไม่เคยจำคุก ซึ่งเมื่อพ้นโทษครั้งแรกส่วนใหญ่กลับไปอยู่กับครอบครัว

3. ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ผู้ต้องขังมีรายได้ในการประกอบอาชีพก่อนที่จะกระทำผิดซ้ำนั้นเป็นรายได้ที่ต่ำ ไม่พอใช้ มีหนี้สิน ซึ่งส่วนใหญ่มีฐานะการเงินค่อนข้างต่ำ

4. ปัจจัยทางครอบครัว ผู้ต้องขังส่วนใหญ่อาศัยอยู่กับ บิดา - มารดา ก่อนถูกจำคุก ชีวิตสมรสของบิดามารดาอย่างร้ายแค้นและแยกกันอยู่ ความสัมพันธ์ระหว่างครอบครัวนั้นเมื่อเผชิญกับปัญหาไม่เลือกที่จะปรึกษาบิดามารดา ส่วนใหญ่มีสถานะโสด สมาชิกในครอบครัวไม่เคยถูกจำคุก

5. การรับการฝึกและอบรมในเรือนจำ ผู้ต้องขังส่วนใหญ่ได้รับการปล่อยตัวครั้งล่าสุดเนื่องจากพ้นกำหนดโทษ ซึ่งได้รับการศึกษาหรืออบรมหลักสูตรการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยขณะถูกจำคุกในเรือนจำ ขณะที่ถูกจำคุกในเรือนจำกิจกรรมยามว่างคือ อ่านหนังสือ เล่นกีฬา และงานที่ผู้ต้องขังส่วนใหญ่ทำขณะอยู่ในเรือนจำคือ ทำงานแรงงานรับจ้าง

วัตถุประสงค์การศึกษาข้อที่ 3 เพื่อศึกษาแนวทางแก้ไขการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังเรือนจำพิเศษมีนบุรี

จากผลการศึกษา ผู้ต้องขังมีค่านิยมในการกระทำผิด การคบเพื่อนเป็นการเลียนแบบพฤติกรรม และสังคมไม่ให้โอกาสเริ่มใหม่ ซึ่งส่วนใหญ่ต้องการใช้เงิน เนื่องจากมีอาชีพรับจ้างทั่วไปรายได้ไม่พอใช้ ดังนั้นเรือนจำพิเศษมีนบุรี ควรกำหนดนโยบายในการแก้ไขพัฒนาพฤติกรรม ด้านการใช้แรงงาน ผู้ต้องขังในการฝึกวิชาชีพ และด้านการศึกษาทั้งสายสามัญและสายอาชีพ ซึ่งเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพผู้ต้องขัง สนับสนุนในการสร้างอาชีพให้ผู้ต้องขัง เพื่อนำไปประกอบอาชีพภายหลังพ้นโทษ โดยให้ภาครัฐ และเอกชนเข้ามามีส่วนในการรับสมัครผู้ต้องขังเข้าทำงานภายหลังพ้นโทษ

จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสาเหตุการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขัง ในหลายปี ที่ผ่านมา รวมถึงการศึกษาการวิจัยภาคสนาม โดยผู้ศึกษาลงพื้นที่เพื่อสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างด้วยการสัมภาษณ์แบบแบบเจาะลึก พบว่า สาเหตุการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังและปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังไม่มีความแตกต่างกัน

การอภิปรายผล

ซึ่งผลการจากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรรถชนะ บุรณธร (2549) ที่ได้ศึกษาการติดคุกซ้ำ ของผู้ต้องขังคดียาเสพติด : ศึกษากรณีเรือนจำจังหวัดภาคใต้ ผลการศึกษาพบว่า กระบวนการการกระทำผิดซ้ำ ของผู้ต้องขังคดียาเสพติด เกิดจากการขยายเครือข่ายยาเสพติดจากในเรือนจำ ครอบครัวยากจน หางานทำไม่ได้ ไม่มีอาชีพและเงินไปใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน จึงหันมาขายยาเสพติดเพื่อหารายได้ การไม่เกรงกลัวต่อการติดคุกเป็นแรงจูงใจที่ทำให้ผู้ต้องขังบางกลุ่ม กลับมากระทำผิดซ้ำ เนื่องมาจากสภาพแวดล้อมรอบตัว เช่น ชีวิตความเป็นอยู่ของผู้เสพและผู้ค้ายาเสพติดซึ่ง คลุกคลีอยู่กับผู้ติดยาเสพติด ของมีเงินและการพนัน ซึ่งทำให้ถูกชักจูง และปรับตัวตามสภาพแวดล้อมที่ไม่ดีได้ง่าย กรณีการ มณฑลเชียร (2544) ศึกษาเรื่องปัจจัยทางครอบครัวที่มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังชาย ศึกษาเฉพาะกรณีเรือนจำพิเศษธนบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงปัจจัยทางด้านความสัมพันธ์ภายในครอบครัวที่เป็นแรงผลักดันให้หวนกลับมากระทำผิดซ้ำอีก และศึกษาความสัมพันธ์ภายในครอบครัวกับการกระทำผิดซ้ำ พบว่า ปัจจัยทางครอบครัวที่เป็นแรงผลักดันให้หวนกลับมากระทำผิดซ้ำอีกได้แก่ความเอาใจใส่ของพ่อแม่การใช้เวลาว่างร่วมกัน ประวัติการใช้สารเสพติดในครอบครัว การใช้ความรุนแรงในครอบครัว และเศรษฐกิจของครอบครัว นุชนาฏ มุกระ (2554) ได้ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติดของผู้ต้องขังเรือนจำกลางเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติดของผู้ต้องขังดังกล่าว มาจากปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม ทั้งด้านครอบครัว สังคม ชุมชน การคบเพื่อน และเศรษฐกิจ คือ ด้านครอบครัว หากครอบครัวขาดความอบอุ่น ขาดการอบรมเลี้ยงดูเอาใจใส่ ทำให้ง่ายต่อการถูกชักจูงจากกลุ่มคนที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด รวมถึงสภาพเศรษฐกิจ การคบเพื่อน สภาพของสังคมและชุมชน เมื่อผู้ต้องขังพ้นโทษออกมาต้องประสบกับปัญหาด้านสภาพจิตใจ ความวิตกกังวลกลัวสังคมไม่ให้การยอมรับ การตกงาน ถูกปฏิเสธจากสถานที่ทำงาน ทำให้ขาดรายได้ในการเลี้ยงดูตนเองและครอบครัว ส่งผลให้กลับไปกระทำผิดซ้ำ นอกจากนี้ ปัจจัยด้านบุคลิกภาพทั้งบุคลิกภาพแบบเก็บตัวและแบบแสดงออก ต่างมีอิทธิพลต่อการกระทำผิดซ้ำเช่นกัน สำหรับปัจจัยส่วนบุคคลเฉพาะการศึกษา อาชีพ และรายได้ ล้วนมีอิทธิพลต่อการกระทำผิดซ้ำด้วย ส่วนปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุและจำนวนบุตร ไม่มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดซ้ำ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

จากผลการศึกษาทั้งหมด สามารถนำประเด็นสำคัญที่ค้นพบ มาเป็นข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ครอบครัวเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดที่จะทำให้เกิดการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขัง เรือนจำควรให้ครอบครัวเข้ามามีส่วนร่วมในการเตรียมความพร้อม ก่อนที่ผู้ต้องขังจะพ้นโทษออกไปสู่สังคมเพื่อสร้างความผูกพันให้กับสถาบันครอบครัว
2. เรือนจำควรอบรมพัฒนาจิตใจของผู้ต้องขังเพื่อให้ปรับเปลี่ยนมีทัศนคติและค่านิยมที่ดีต่อสังคมให้ดีขึ้น

3. เรือนจำควรจัดโปรแกรมหรือโครงการ โดยมุ่งเน้นในการฝึกวิชาชีพ เพื่อนำไปประกอบวิชาชีพ หลังพ้นโทษ

4. ภาครัฐ หรือผู้นำชุมชน ควรเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมสาธารณะประโยชน์ ให้แก่เด็ก และเยาวชนในพื้นที่ เพื่อป้องกันไม่ให้เยาวชนเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับการกระทำผิด

5. ผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำส่วนใหญ่ มาจากการคบเพื่อนที่ยุ่งเกี่ยวกับการกระทำผิด ดังนั้นควรมี กิจกรรมเสริมทักษะทางสังคมให้กับผู้ต้องขัง โดยเฉพาะการคบเพื่อน เพื่อที่จะได้ไม่เกิดการกระทำผิดซ้ำ อีก

6. ภาครัฐ ควรปรับปรุงสภาพแวดล้อมในชุมชน โดยการสร้างสวนสาธารณะ สถานที่ออกกำลังกาย สถานที่นันทนาการ เพื่อให้เยาวชนมีกิจกรรมร่วมกันไม่ไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ไม่ควรมีการทำวิจัยที่เกี่ยวกับการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังอีก เนื่องจากผลการศึกษาที่ผ่านมา ย้อนหลังในรอบหลายปีมีผลการศึกษาที่ไม่แตกต่างกันและมีความคล้ายคลึงกันและไม่มีการพบข้อค้นพบ ใหม่เกิดขึ้น

บรรณานุกรม

- กรมราชทัณฑ์. (2549). การเฝ้าระวังผู้ต้องขังคดียาเสพติดมีให้กระทำผิดซ้ำ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ราชทัณฑ์.
- กรรณิการ์ มณเฑียร. (2544). ปัจจัยทางครอบครัวที่มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังชาย : ศึกษาเฉพาะกรณีเรือนจำพิเศษธนบุรี. สารนิพนธ์ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เกษรพงศ์ จิณะเสน. (2542). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนที่อยู่ระหว่างถูกคุกคามความประพฤติในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิตมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ทรรศพล ชุนรัง. (2556). สาเหตุการกระทำผิดซ้ำคดีเกี่ยวกับทรัพย์สิน : ศึกษาเฉพาะกรณีความผิดฐานลักทรัพย์นักโทษเด็ดขาดฝ่ายควบคุมแดน 8 เรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกริก.
- นวลจันทร์ ทศนชัยกุล. (2548). อาชญากรรมการป้องกัน: การควบคุม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- นุชนาฏ มุกระ. (2554). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติดของผู้ต้องขังเรือนจำกลางเชียงใหม่. การค้นคว้าอิสระ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ประวูฒิ ถาวรศิริ. (2531). การวิเคราะห์สาเหตุการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังหญิง. วิทยานิพนธ์ ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาอาชญาวิทยาและงานยุติธรรม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ประหยัด พวงจำปา. (2537). ปัจจัยทางสังคมที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ถูกคุมความประพฤติ. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- พวงเพ็ญ ใจกว้าง. (2542). ปัจจัยทางสังคมกับการข่มขืนกระทำชำเราเด็กของผู้ต้องขังชาย : ศึกษาเฉพาะกรณีเรือนจำกลางอุดรธานี. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เพลินใจ แต่เกษม. (2547). ระยะเวลาในการถูกคุมขังของผู้ต้องขังระหว่างพิจารณาคดี. กรมราชทัณฑ์ : กรุงเทพฯ.

- มนตรี รักษ์ศรี. (2553). การกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำพิเศษธนบุรี. สารนิพนธ์ศิลปะ
ศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการบริการงานยุติธรรม ภาควิชาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ คณะสังคม
สงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- มนตรี บุญนาค. (2542). วิเคราะห์สาเหตุการกระทำผิดซ้ำในคดีเสพยาบ้า : ศึกษากรณี
ผู้ต้องขังในทัณฑสถานบำบัดพิเศษกลาง. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สมบัติ มาตรฐาน. (2547). ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขัง: ศึกษาเฉพาะ
กรณีเรือนจำกลางบางขวาง. ภาคนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพัฒนาสังคม
บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สาวิตรี ไพฑูรย์. (2533). ปัจจัยที่นำมาสู่การกระทำผิดซ้ำของสตรี . วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุดสงวน สุธีสร. (2547). อาชญาวิทยาและงานสังคมสงเคราะห์. พิมพ์ครั้งที่ 2.
กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุธาสนี ดอกกะเอม. (2552). ปัจจัยทางสังคมที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังใน
เรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี. ปริญญาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุพจน์ สุโรจน์. (2543). แนวคิดและทฤษฎีการปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิด. นนทบุรี :
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- สุวรรณ ใจคล่องแคล่ว. (2546). สาเหตุการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังเรือนจำพิเศษธนบุรี.
ภาคนิพนธ์มหาบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อรรถชนะ บุรณธร. (2549). ศึกษาการติดคุกซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติด : ศึกษากรณี
เรือนจำจังหวัดภาคใต้. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต
คณะครุศาสตร์.